

«ԵՐԵՎԱՆ ԼԵՈՅԻ ԱՆՎԱՆ Հ. 65 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ
ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Առարկա – ՆԶՊ և ԱԿ

Մասնակից – Ղազարյան Գարեգին

Ղեկավար – փոխգնդապետ Ա. Իսահակյան

Թեմա – Երեխաների պաշտպանության կազմակերպումը և պահպանումը դպրոցում զինղեկի պարտականության կատարման շրջանակներում

Երևան 2022թ.

ԲՈՒՍՆԱԿՈՒՑՈՒՆ

ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ	3
§ Երեխաների պաշտպանության կազմակերպումը և պահպանումը դպրոցում զինդեկի պարտականության կատարման շրջանակներում	4
ԵԶՐԱԿԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ	14
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	15

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Թեմայի կարևորությունը՝ Յուրաքանչյուր երեխա ունի բոլոր տեսակի (ֆիզիկական, մտավոր և այլ) բնություններից պաշտպանվելու իրավունք:

Երեխայի իրավունքների պաշտպանությունն իրականացնում են լիազորված պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինները: Պետությունը համապատասխան մարմինների միջոցով համագործակցում է երեխայի իրավունքների պաշտպանությանը նպաստող անձանց և հասարակական միավորումների հետ: Այն իրականացնում է նաև զինդեկը, իր առարկայի դասավանդման ժամանակ, քանի որ ՆԶՊ առարկան վտանգավոր կողմեր ունի, այն ուսուցանելու համար անհրաժեշտ է առավել զգուշավոր մոտեցում: Եվ կանոնների խստիվ պահպանում: Երեխայի պաշտպանությունը և պահպանումը դպրոցում և իր առարկայի ժամերին մտնում է նրա պարտականության մեջ:

Այսպիսով երեխաների պաշտպանությունը առավելևս դպրոցում յուրաքանչյուր ուսուցչի պարտականությունն է ինչպես նաև զինդեկի:

ՆԶՊ զինդեկ-կազմակերպիչը (զինդեկը) արդյունավետ հսկողություն է իրականացնում աշակերտների նկատմամբ դասերի ընթացքում անվտանգության միջոցառումների իրականացման նկատմամբ:

- ՆԶՊ-ի գրասենյակում ներքին կարգուկանոն պահպանելիս նշանակվում է հերթապահ. ՆԶՊ գրասենյակում հերթապահ սպայի պարտականությունները որոշվում են հրահանգով.
- բոլոր էլեկտրական սարքերը պետք է հոսանքազրկվեն.
- էլեկտրական սարքերի, հատուկ նշանակության սարքերի հետ աշխատանքը պետք է իրականացվի կազմակերպիչի զինդեկի թույլտվությամբ.
- Ռազմական ուսումնական գույքը պետք է պահվի հատուկ սարքավորված պահարաններում:

§ Երեխաների պաշտպանության կազմակերպումը և պահպանումը դպրոցում զինդեկի պարտականության կատարման շրջանակներում

Երեխաների իրավունքների և շահերի պաշտպանություն, սոցիալական պաշտպանության իրավունքի ապահովում, երեխայի և նրա ընտանիքի գնահատված կարիքների բավարարում, հասարակական կյանքի տարբեր ոլորտներում երեխաների համար հավասար իրավունքների և հավասար հնարավորությունների ապահովում՝ անկախ նրանց ազգությունից և ռասայից, սեռից, լեզուն, կրոնը, սոցիալական ծագումը, գույքը կամ այլ կարգավիճակը, կրթությունը, բնակության վայրը, երեխայի ծննդյան հանգամանքները, առողջական վիճակը կամ այլ հանգամանքներ:

Առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների խնամքի, դաստիարակության, կրթության, ֆիզիկական և մտավոր զարգացման համար բարենպաստ պայմանների ստեղծում, սոցիալ-հոգեբանական վերականգնողական աշխատանքներ իրականացնելու, երեխաների խնամքի ապահովումը ընտանեկանին հնարավորինս մոտ պայմաններում.

Բնակչության սոցիալական պաշտպանության շուրջօրյա հիմնարկներում խնամքի տակ գտնվող երեխաների ընտանիքներին վերադարձի ապահովում.

Բնակչության սոցիալական պաշտպանության ընդհանուր տիպի հաստատությունների շրջանավարտների սոցիալական պաշտպանությունը, նրանց կենսատարածք տրամադրելով՝ իրենց հետագա անկախ կյանքը կազմակերպելու և ինտեգրելու համար. բնակարանների վարձակալություն:

Կյանքի դժվարին իրավիճակներում հայտնված երեխաների և նրանց ընտանիքների խնդիրների բարձրացում, սոցիալական, հոգեբանական, մանկավարժական, բժշկական և մասնագիտական ուղղորդում, գնահատված կարիքների հիման վրա իրավական աջակցություն:

Երեխայի մուտքը մանկապարտեզ կանխել այլընտրանքային ծառայությունների ցանցի մշակման միջոցով, ներառյալ խնամատար ընտանիքի ստեղծումը. Ցանկացած անձի, ներառյալ ծնողներին կամ այլ օրինական

ներկայացուցիչներին, արգելվում է երեխային ենթարկել բռնության, նվաստացնող պատժի կամ նմանատիպ այլ վերաբերմունքի:

Երեխայի իրավունքների և օրինական շահերի խախտման դեպքում խախտողը պատասխանատվություն է կրում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Պետությունը և նրա համապատասխան մարմինները պարտավոր են պաշտպանել երեխային ցանկացած բռնությունից, շահագործումից, հանցավոր գործունեության մեջ ներգրավվելուց, ներառյալ թմրամիջոցների օգտագործումը, դրանց արտադրությանը կամ առևտուրին ներգրավելը, մուրացկանությունից, անառակությունից, մոլախաղերից և նրա իրավունքների և օրինական շահերի այլ խախտումներից:

Երեխայի պաշտպանությունը պետության կարևորագույն խնդիրներից է: Պետական քաղաքականությունը հիմնված է իրավունքների և պարտականությունների միասնության, պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների պատասխանատվության վրա՝ անչափահասի իրավունքները և օրինական շահերը ոտնահարելու, նրան վնաս պատճառելու համար, պայմաններ է ստեղծում այդ իրավունքների պաշտպանության և պաշտպանության համար:

Դատախազության մարմինները չափազանց կարևոր դիրք են զբաղեցնում անչափահասների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության ոլորտում: Անչափահասների մասին օրենքների կատարման նկատմամբ դատախազական հսկողությունը դատախազության գործունեության անկախ ոլորտն է, ընդգրկում է դատախազի աշխատանքի ամենալայն շրջանակը և կոչված է ապահովելու իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության մասին օրենսդրության փաստացի իրականացումը: անչափահասների, երեխաների շրջանում հանցավորության ճնշումը և կանխարգելումը:

Դատախազությունը իրավապաշտպան գործառույթ է իրականացնում ինչպես անչափահասների անորոշ շրջանակի, այնպես էլ օրինական ներկայացուցիչներ չունեցող կամ դաստիարակության, պահպանման համար իրենց վերապահված պարտականությունները չկատարող երեխաների նկատմամբ, և համապատասխան կառույցները պատշաճ ուշադրություն չեն դարձնում նրանց: , ինչը հաճախ

հանգեցնում է երեխաների կողմից իրավախախտումների և հանցագործությունների կատարմանը:

Ամեն տարի դատախազները լուծում են հազարավոր դիմումներ՝ կապված երեխաների և դեռահասների իրավունքների ոտնահարման հետ, ստուգումներ են անցկացնում երեխաների հետ աշխատող մարմիններում և հաստատություններում, վերացնում տարբեր մակարդակներում պաշտոնատար անձանց ապօրինի գործողությունների փաստերը, ապահովում են մասնակցությունը դատական գործընթացներին և օրենքի գերակայության վերականգնմանն ուղղված միջոցառումներ:

Դատախազներն իրենց աշխատանքը կառուցում են Հայաստանի Հանրապետության վարչափետին առընթեր երեխաների իրավունքների հանձնակատարի, Հայաստանի Հանրապետության հիմնադիր սուբյեկտների երեխաների իրավունքների հանձնակատարների, օրենսդիր և գործադիր իշխանությունների և տեղական ինքնակառավարման մարմինների հետ սերտ համագործակցությամբ[2]:

Հիմք ընդունելով Երեխայի իրավունքների մասին ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի դրույթները, միջազգային իրավունքի նորմերը և Հայաստանի օրենսդրությունը՝ սահմանելով երեխաների շահերի և բարեկեցության առաջնահերթությունը՝ հասարակության և պետության բոլոր ոլորտներում, ՀՀ գլխավոր դատախազի հրամանով: Հայաստանի Հանրապետությունը «Անչափահասների մասին օրենսդրության կատարման նկատմամբ դատախազական հսկողության կազմակերպման, նրանց իրավունքների և օրինական շահերի պահպանման մասին» սահմանում է դատախազի գործունեության հիմնական ոլորտները՝

- անչափահասների սոցիալական պաշտպանության մասին օրենքների կատարման նկատմամբ մշտական վերահսկողության իրականացում, հատուկ ուշադրություն դարձնելով սոցիալապես վտանգավոր իրավիճակում հայտնված երեխաներին, ցածր եկամուտ ունեցող և բազմազավակ ընտանիքների երեխաներին ժամանակին օգնություն ցուցաբերելուն.

- ընտանիքում, կրթական և կրթական կազմակերպություններում երեխաների նկատմամբ բռնության, ֆիզիկական, մտավոր և սեռական բռնության փաստերի վերացում.
- կանխարգելման համակարգի մարմինների և հիմնարկների, նրանց պաշտոնատար անձանց կողմից փողոցային և անտեսված երեխաների նույնականացման մասին օրենքի պահանջների կատարումը.
- անչափահասների առողջության և կյանքի պաշտպանության մասին օրենսդրության կիրարկման ապահովում, նրանց որակյալ բժշկական ծառայությունների մատուցում.
- վերահսկողություն խնամակալության և խնամակալության մարմինների կողմից որբերի և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների ժամանակին նույնականացման մասին օրենսդրության պահանջների կատարման նկատմամբ.
- կրթության մասին օրենսդրության իրականացում, կրթական կազմակերպությունների կողմից նախադպրոցական, հանրակրթական, հանրակրթական և, մրցութային հիմունքներով, անվճար միջնակարգ և բարձրագույն մասնագիտական կրթության նկատմամբ քաղաքացիների ընդհանուր հասանելիության և անվճար իրավունքների իրականացում.
- երեխաների առողջությանը և զարգացմանը վնասակար տեղեկատվությունից երեխաների պաշտպանության մասին օրենսդրությանը համապատասխանության ստուգում.

Քրեական գործով մինչդատական վարույթում անչափահասների համար քրեական դատավարության օրենսդրությամբ նախատեսված իրավական երաշխիքները խստորեն պահպանելու, ինչպես նաև աշխատանքի այլ ոլորտներում հետաքննության և քննչական մարմինների պահանջը:

Միաժամանակ դատախազը պարտավոր է օպերատիվ և հիմնավոր կերպով արձագանքել անչափահասների իրավունքների խախտման դեպքերին, ձեռնարկել համալիր իրավական միջոցներ՝ դրանք վերականգնելու համար:

Դատախազների իրավապաշտպան գործունեությունը կշարունակվի իրականացվել շարունակվող պետական քաղաքականությանը համապատասխան և

բխում է իրավունքի պետությունից երեխաների իրավունքների և օրինական շահերի պաշտպանության ոլորտում[3]:

Ձենքի հետ աշխատելիս անհրաժեշտ է խստորեն պահպանել անվտանգության միջոցները: Դասերը սկսելուց առաջ դուք պետք է ստուգեք՝ արդյոք զենքը լիցքավորված չէ: Սարքավորումները զննելիս և պահեստատուփը բեռնաթափելիս պետք է զգույշ լինել, հետևել գործողությունների հաջորդականությանը: Նախքան ձգան բաց թողնելը, զենքին տրվում է բարձրացման անկյուն: Խստիվ արգելվում է գնդացիրն ուղղել մարդկանց վրա՝ անկախ այն բանից՝ այն լիցքավորված է, թե ոչ դասերից հետո զենքին դրվում է ապահովիչի վրա:

Պահեստատուփը ուսումնական պարկուճներով լիցքավորելիս պետք է համոզվել, որ դրանց մեջ մարտական պարկուճներ չկան: Մի հարվածեք փամփուշտի այբբենարանին: Արգելվում է օգտագործել սխալ կրակված փամփուշտներից ուսումնական նպատակներով:

Ձենքի քանդումը և հավաքումը պետք է կատարվեն սեղանի կամ մաքուր կտորի վրա, մասերը և մեխանիզմները տեղադրեք ապամոնտաժման կարգով, զգուշորեն վարեք դրանք: Քանդելիս և հավաքելիս ավելորդ ուժ չկիրառեք և սուր հարվածներ չգործադրեք:

Մարտական զենքերի քանդմանման և հավաքման ուսուցումը թույլատրվում է միայն բացառիկ դեպքերում: Միևնույն ժամանակ, պետք է հատուկ խնամք ցուցաբերել մասերի և մեխանիզմների հետ աշխատելիս:

Հրաձգության տեխնիկայի և կանոնների ուսումնասիրման դասարանում և կրակոցների ժամանակ անվտանգությունը ապահովվում է դրանց ճշգրիտ կազմակերպմամբ, գիտելիքներով և հրաձգարանում (հրաձգարանում, խաղահրապարակում) սահմանված կարգի ու կանոնների խստիվ պահպանմամբ, բոլոր մարզվողների բարձր կարգապահությամբ:

Դասարանում անհրաժեշտ է պահպանել ավտոմատի և պարկուճների նյութական մասի ուսումնասիրությամբ նախատեսված անվտանգության միջոցները: Բացի այդ, արգելվում է թիրախավորել, ուղղել գնդացիրը և ձգանը քաշել մարդկանց ուղղությամբ[4]:

Կրակելու պրակտիկայի ընթացքում արգելվում է՝ վերցնել և լիցքավորել գնդացի (հրացան) առանց կրակի գլխից հրամանի (թույլտվության), կրակել անսարք գնդացիից (հրացանից) և բարձրացրած սպիտակ դրոշակով, նույնիսկ չլիցքավորված գնդացի (հրացան) ուղղել դեպի կողքերը և դեպի թիկունք, կրակոցից հանել լիցքավորված գնդացի (հրացան) գիծ, թողնել լիցքավորված գնդացի (հրացան) ցանկացած վայրում կամ հանձնել այն այլ անձանց՝ առանց կրակող զինուորացու հրամանի. լինել կրակի գծում կողմնակի անձի կողմից «Կրակ» հրամանից (ազդանշանից) մինչև «Վերջ» հրաման (ազդանշան):

Կրակոցներն անմիջապես դադարում են, երբ կրակի գոտում հայտնվում են մարդիկ և կենդանիներ: Անվտանգության միջոցառումների պահպանումը բացառում է դասասենյակում զենքի հետ գործողությունների ժամանակ պատահարները:

Պաշտպանությունը խոչընդոտների հաղթահարման ընթացքում:

- ստուգել խոչընդոտների դասընթացի տարրերի սպասարկելիությունը,
- ձմռանը պարապմունքներ անցկացնելիս արգելապատնեշը մաքրել ձյունից և սառույցից, ավագ շաղ տալ վանման և վայրէջքի վայրերի վրա,
- նոնակներ նետելուց առաջ վարժություններ կատարել ուսի գոտու և ձեռքերի մկանների համար.
- տեղից նոնակներ նետելիս երկու-երեք քայլ ընդմիջումներով բացել վարժեցվողներին, իսկ շարժման մեջ նետելիս (հոսքով) սահմանել և պահպանել հեռավորություններ, որոնք բացառում են նոնակի հարվածը առջևից վազողին կամ թիրախներ դնել վազորդից հեռու: շարժման ուղղություն;

-բարձր արգելքներից ցատկելիս վայրէջքի վայրեր՝ փորելու և թեփով ծածկելու համար:

Անվտանգությունը ձեռնամարտի ժամանակ:

- շարժման մեջ գտնվող գնդացի (հրացան) մարտական տեխնիկա կատարելիս խստորեն պահպանել վարժությունների հաջորդականությունը, ընդմիջումները և մարզվողների միջև հեռավորությունները,
- բռնումներ և նետումներ կատարելիս ապահովագրել գուգրնկերոջը՝ ձեռքով պահելով նրան՝ նրա վրա ընկնելը կանխելու համար,

- զինաթափման տեխնիկան ուսումնասիրելիս օգտագործեք սվիններ, մերկ դանակներ, որոնք կրում են լաստանավների մոտ, պոնտոններ և այլն պատյանի դիմաց կամ փափուկ ծայրերով գնդացիների մոդելներ,

- հանելով զենքը, ոլորելով ձեռքերն ու ցավոտ բռնակները, սկսեք արագ և ավարտեք սահուն, առանց մեծ ուժի կիրառման և գործընկերոջ ազդանշանով անմիջապես դադարեցրեք ընդունելության կատարումը: Դանակով, [5]:

Անվտանգության ցուցումներ հրաձգության դասընթացների աշակերտների համար:

Ընդհանուր անվտանգության պահանջներ՝

1. Բժշկական զննում և անվտանգության բրիֆինգ անցած աշակերտներին թույլատրվում է մասնակցել հրաձգության դասընթացներին:

2. Վնասվածքի վտանգ.

- անսարք զենքից կրակելիս.

- հրաձգության կանոնների խախտման դեպքում.

Հրաձգարանում պետք է լինի առաջին օգնության պայուսակ՝ հազեցած անհրաժեշտ դեղամիջոցներով և վիրակապերով՝ տուժածներին առաջին օգնություն ցուցաբերելու համար:

Դասերը սկսելուց առաջ անվտանգության պահանջներ՝

1. Նկարելիս ուշադիր լսեք անվտանգության մասին հրահանգը

2. Հանգիստ, դանդաղ մտեք հրաձգարան:

3. Եթե վատ տեսողություն ունեք, ապա ակնոցներ կրեք:

4. Մարմնամարզական գորգերը զգեք կրակահերթի վրա, որպեսզի դրանց մակերեսը հարթ լինի և հարմար լինի հակված դիրքից կրակելու համար:

Դասերի ընթացքում անվտանգության պահանջներ՝

1. Կատարեք բոլոր գործողությունները միայն զինդեկի (զինդեկի) հրահանգով:

2. Զենք մի վերցրեք կրակակետի վրա, մի՛ դիպչեք դրան և մի՛ մոտեցեք առանց զինդեկի հրամանի:

3. Առանց զինդեկի հրամանի մի լիցքավորեք կամ վերալիցքավորեք զենքերը:

4. Լիցքավորված զենքը կրակի գծից մի հանեք:

5. Լիցքավորված զենք մի թողեք կրակի գծում:

6. Զենք (լիցքավորված, բեռնաթափված, ապամոնտաժված, վարժեցնող, անսարք) մի ուղղեք թիկունքին, ներկաներին և կողքերին:

7. Զինամթերք ձեռք բերեք միայն կրակի գծում:

8. Զենքը լցրեք միայն կրակի գծում զինղեկի «Բեռներ» հրամանով:

9. Մուրճով լիցքավորված զենքը պահեք բաց, կրակի գծից դուրս, ինչպես նաև կրակի գծում կրակի սկզբից մինչև վերջ:

10. Զենքը պահեք կրակի գծում՝ տակառը ներքև կամ վերև՝ 60 աստիճան անկյան տակ: Կրակոցների ուղղությամբ:

11. Չլիցքավորված զենքերից թիրախ մի՛ ուղղեք, եթե նրանց գտնվելու վայրում մարդիկ կան:

Անվտանգության պահանջներ արտակարգ իրավիճակներում՝

1. Եթե վատ եք զգում, դադարեցրեք դասերը և տեղեկացրեք զինղեկին այդ մասին:

2. Հրաձգարանում կրակի դեպքում անհապաղ դադարեցնել դասերը Զինղեկի հրամանով կազմակերպված, առանց խուճապի հեռանալ հրաձգարանից:

3. Վնասվածքի դեպքում անմիջապես տեղեկացրեք զինղեկին կատարվածի մասին:

4. Հրաձգության կանոնների հրահանգների պահանջների խախտման դեպքում անմիջապես կհեռացվեք հրաձգարանից կամ հրաձգարանից[6]:

Անվտանգության պահանջներ դասերի ավարտին՝

1. Կրակելուց հետո լիցքաթափեք զենքը, համոզվեք, որ դրա մեջ պարկուճներ չմնան:

2. Զենքը զինղեկի հրահանգով մաքրել հատուկ տեղում:

3. Թիրախների ստուգումը պետք է իրականացվի միայն կրակոցների ավարտից հետո:

4. Դեմքն ու ձեռքերը մանրակրկիտ լվացեք օձառով:

5. Զինղեկին պատմեք կրակոցների ժամանակ հայտնաբերված բոլոր թերությունների մասին:

6. Հրաձգության կազմակերպման, հրաձգարանի և հրաձգարանի պատրաստման պատասխանատվությունը կրում են հրաձգությունը կազմակերպող և իրականացնող անձինք:

7. Հրապարակում և հրաձգարանում կարգուկանոնի և կրակոցների ժամանակ անվտանգության միջոցների պահպանման պատասխանատվությունը կրում է ղեկավարը (հրահանգիչ, զինղեկ):

8. Դասերին մասնակցել թույլատրվում է միայն բժշկական հետազոտություն անցած աշակերտներին (նյարդահոգեբույժի մասնակցությամբ)[7]:

Հրաձգարանում խստիվ արգելվում է՝

- կրակել անսարք զենքերից.
- կրակող գծի վրա զենք վերցնել, դիպչել կամ մոտենալ առանց կրակողի ղեկավարի հրամանի (թույլտվության).
- զենքերը լիցքավորել կամ վերալիցքավորել մինչև կրակող ղեկավարի հրամանը.
- զենքը (ինչպիսի վիճակում էլ որ լինի՝ բեռնաթափված, վարժեցված, անսարք, ապամոնտաժված) ուղղել կողքերին և թիկունքին, ինչպես նաև մարդկանց.
- բեռնաթափված զենքերից թիրախներ ուղղել, եթե նրանց գտնվելու վայրում մարդիկ կան.
- հանել լիցքավորված զենքերը կրակի գծից.
- լինել կրակի գծում, բացառությամբ հաջորդ կրակային հերթափոխի.
- լիցքավորված զենք թողնել կրակի գծում.
- կրակել միաժամանակ ատրճանակից և հրացանից՝ չպահպանելով կրակողների միջև 10-15 մ ընդմիջում.

Հատուկ պահանջներ՝

1. Փամփուշտների թողարկումն իրականացվում է ղեկավարի հրամանով միայն կրակի գծում: Եթե հարվածների ցուցադրումը կատարվում է յուրաքանչյուր կրակոցից հետո, ապա կրակողներին տրվում է միայն մեկ պարկուճ:

2. Ջենքի լիցքավորումն իրականացվում է միայն կրակի գծում՝ հրշեջ պետի «Բեռնում» հրամանից հետո:

3. Ջենքի մաքրումն իրականացվում է միայն հատուկ նշանակված տարածքներում:

4. Կրակոցների կանոնները խախտած հրաձիգները ենթակա են անհապաղ հեռացման հրաձգարանից կամ հրաձգարանից:

Կրակողը պետք է՝

1. բաց թողնված ձգանով կամ պտուտակով լիցքավորված զենքը պահել կրակի գծից դուրս, ինչպես նաև կրակի գծում կրակոցի սկզբից մինչև դրա ավարտը.
2. զենքը գնդակի դունչով կրակի գծում պահել միայն վեր կամ վար կրակելու ուղղությամբ (կրակելու ուղղությամբ 60°-ից ոչ ավելի անկյան տակ), անկախ այն հանգամանքից՝ այն լիցքավորված է, թե ոչ. ;
3. «Բեռնաթափել» հրամանով: (կրակոցների ընդմիջումների ժամանակ, կրակոցների ավարտին, կրակի գծից դուրս գալու ժամանակ, զենքը այլ անձի հանձնելիս) լիցքաթափել զենքը և համոզվել, որ դրա մեջ պարկուճներ չմնան:
4. Բոլոր դժբախտ պատահարները, որոնք տեղի են ունեցել կրակոցների ժամանակ, պետք է անհապաղ տեղեկացվեն մոտակա բուժկետին և ոստիկանության տեղական մարմիններին:

5. Կրակողին արգելվում է՝

- կրակել անսարք զենքից,
- ուղղեք աղեղը թիրախից հեռու;
- կրակել առանց գազաթների և ուսի բարձիկների;
- կրակել դեպի ձախ կամ կրակողի դիմաց;
- սկսել կրակել առանց մարզչի թույլտվության.
- առանց թույլտվության գնալ կրակի գիծ (հատուկ ազդանշան):

Այսպիսով ռազմագիտության դասերին պետք է հետևել անվտանգության կանոններին: Զինդեկը պետք է իրականացնի այնպիսի դասի ընթացք, որ այն լինի ապահով աշակերտների համար: Իսկ որոշ դեպքերում նաև կատարի պաշտպանական գործողություններ[8]:

ԵԶՐԱԿԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Կատարված հետզոտությունները և ուսումնասիրությունները մեզ հանարվորություն է տալիս կատարել հետևյալ եզրահանգումները:

- Երեխայի պաշտպանությունը պետության կարևորագույն խնդիրներից է: Պետական քաղաքականությունը հիմնված է իրավունքների և պարտականությունների միասնության, պաշտոնատար անձանց և քաղաքացիների պատասխանատվության վրա՝ անչափահասի իրավունքները և օրինական շահերը ոտնահարելու, նրան վնաս պատճառելու համար, պայմաններ է ստեղծում այդ իրավունքների պաշտպանության և պաշտպանության համար:
- ՆԶՊ զինղեկ-կազմակերպիչը (զինղեկը) արդյունավետ հսկողություն է իրականացնում աշակերտների նկատմամբ դասերի ընթացքում անվտանգության միջոցառումների իրականացման նկատմամբ:
- Զենքի հետ աշխատելիս անհրաժեշտ է խստորեն պահպանել անվտանգության միջոցները: Դասերը սկսելուց առաջ դուք պետք է ստուգեք՝ արդյոք զենքը լիցքավորված չէ: Սարքավորումները գնելիս և պահեստատուփը բեռնաթափելիս պետք է զգույշ լինել, հետևել գործողությունների հաջորդականությանը: Նախքան ձգան բաց թողնելը, զենքին տրվում է բարձրացման անկյուն: Խստիվ արգելվում է գնդացիրն ուղղել մարդկանց վրա՝ անկախ այն բանից՝ այն լիցքավորված է, թե ոչ դասերից հետո զենքին դրվում է ապահովիչի վրա:
- Այսպիսով ռազմագիտության դասերին պետք է հետևել անվտանգության կանոններին: Զինղեկը պետք է իրականացնի այնպիսի դասի ընթացք, որ այն լինի ապահով աշակերտների համար: Իսկ որոշ դեպքերում նաև կատարի պաշտպանական գործողություններ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Безопасность жизнедеятельности. Курс лекций. Приходько Н.Г. Алматы, 2006г. 366 с.
2. Большая энциклопедия выживания. Ильичев А.А. Москва, 2001г.1112 с.
3. Руководство по оказанию первой помощи. Крис Макнаб. Москва, 2002г.327 с.
4. С природой один на один: О выживании человека в экстремальных условиях. Москва, 1989г.348 с.
5. Спецназ: Курс индивидуальной подготовки. Уайзмэн Д. Москва, 2001г.304 с.
6. Самооборона в городе. Уайзмэн Дж. Москва, 2002г.224 с.
7. Техника выживания в экстремальных условиях. Стилвелл А.Москва, 2001г.352с.
8. Учебник НВП. Аманжолов К.Р. Алматы, 2006г. -384 с.